

Đi Thăm Copenhagen, Đan Mạch

Ngọc Hạnh

Rời Rostock (Đức) lúc 9 giờ 30 tối, du thuyền lướt sóng đến hải cảng để thương vùng biển Baltic, cảng Nyhavn, Copenhagen, vào 12 giờ trưa ngày hôm sau. Bến tàu nhộn nhịp, sinh động, có nhiều tàu lớn, bé chuyên chở hàng hóa, du khách đến thành phố, đậu chen chúc. Gần và tại bến cảng các tiệm bán hàng lưu niệm, thức ăn hay nước giải khát san sát nhau. Chúng tôi lên bờ sau khi ăn trưa. Tàu đậu tại bến cảng đến 12 giờ trưa hôm sau nên có một số du khách về muộn hay ở lại qua đêm trên bờ cũng được nhưng phải báo du thuyền biết trước.

ĐỊA LÝ, VĂN HÓA:

Đan Mạch, một nước quân chủ lâu đời do Nữ hoàng Margrethe đệ nhị và hoàng tể Henrik cai trị, thủ đô là Copenhagen, một thành phố lớn nhất trong 406 đảo lớn nhỏ. Dân chúng phần lớn sống trong các đảo to gần biển. Hơn 100 đảo không có người ở. Đan Mạch nhỏ nhất trong các nước Bắc Âu với diện tích 43,000km vuông, có 5.2 triệu dân, hơn 1000km bờ biển với bãi cát đẹp, riêng Copenhagen có 1,8 triệu dân. Sông rạch nhiều, cầu, cái dài, cái ngắn và nhiều phà đưa khách đi khắp các sông trong thành phố. Lâu đài, nhà thờ, viện bảo tàng, hí viện, trường Đại học xây cất lâu đời, kiến trúc theo kiểu cách Âu Châu.

Thư viện hoàng gia thành lập 1673, chứa hơn 2 triệu 7 tác phẩm, văn kiện, bản thảo, hình ảnh và khoảng 5.000 cuốn sách in vào cuối thế kỷ thứ 15. Đan Mạch có nhiều trường Đại học. Trẻ con được học miễn phí từ tiểu học đến đại học.

Hí viện (The Royal Theater) thành lập 1748 do vua Frederick V. Bên trong hí viện rất đẹp với các hoa văn, tượng điêu khắc, các bức họa...

Họ trình diễn ca, vũ, nhạc, kịch với sự chăm sóc của thứ trưởng Văn hóa. Viện bảo tàng nghệ thuật gìn giữ và triển lãm các tác phẩm giá trị. Đan Mạch có 25 viện bảo tàng tất cả nhưng các viện bảo tàng ở Copenhagen lớn, nhiều đồ vật quý, quan trọng hơn.

KINH TẾ, NGÔN NGỮ:

Đan Mạch sản xuất lúa mì, pho mát, sữa, nổi tiếng về hàng hải, thuốc men, đồ điện tử, đóng tàu. Xuất cảng pho mát, sữa, kim loại, bàn ghế, hóa chất .. Người dân Đan Mạch có đời sống cao. Copenhagen nói riêng, nhà cửa xinh xắn, công viên đẹp, trồng nhiều cây xanh mát mẻ, tràn đầy sức sống, vui tươi, có tên gọi Thành Phố Đẹp (Beautiful, Beautiful City), là trung tâm văn hóa, thương mại, tôn giáo, chính trị của cả nước. Năm 1728 trận hỏa hoạn lớn thiêu hủy 1640 nhà cửa, cao ốc và được xây cất lại.

Ngôn ngữ:

Chính thức là tiếng Đan mạch nhưng phần lớn nói được tiếng Anh, Đức. Nhiều người Đan Mạch nói thông thạo hơn 3 thứ tiếng.

CITY HALL SQUARE: Thi trấn Copenhagen đông đúc người đi lại, có đoạn đường cửa hàng, tiem buôn dài khoảng 2 cây số. Một cao ốc trong quảng trường City Hall dùng làm nơi đón tiếp chính thức những nhận vật quan trọng. Nhà ở Copenhagen không được xây cao quá 5 tầng. Cao ốc 2 bên làm con đường như nhỏ lại. Có Thai Airway Building, Hôtel Angletere rộng rãi, tráng lệ, cờ Anh phát phới bay trên ngọn cờ cao ở Canton restaurant. Thành phố có 17 rạp chiếu bóng. Nhiều kiến trúc đẹp ở City Square. Các trường Đại học, nhà thờ hơn 100 tuổi. Copenhagen có nhiều tượng điêu khắc mỹ thuật bằng đồng trong sân trường đại học hay cung điện. Tượng vua Edward uy nghi trên bệ đá sân trước Parliament House.

Theo chương trình nhóm chúng tôi được đưa đi thăm cung điện Rosenborg, lâu đài Amalienborg, cung điện Christianborg, viện bảo tàng, nhà thờ cổ, tượng Mỹ nhân ngư, khu Tivoli, nơi nổi tiếng tráng lệ, có nhiều trò vui, có công viên xinh đẹp ở ngay trung tâm thành phố.

GIAO THÔNG:

Di chuyển công cộng tốt gồm metro, xe bus, xe lửa, phà... Xe bus hoạt động từ 5, 6 giờ sáng. Xe bus lớn, con đường nhỏ... Tài xế xe bus lái xe thật giỏi. Vài con đường xe bus chạy suốt đêm. Xe lửa vừa nhanh vừa rẻ. Tàu thuyền nhỏ dưới sông, nhiều lắm (water buses). đưa khách đi khắp cùng sông rạch rất tiện lợi. Du khách có thể dùng thuyền để viếng thăm lâu đài hay thắng cảnh. Nhiều gia đình sống dưới tàu như là nhà của họ (boat house). Dân Đan Mạch thường dùng xe đạp để di chuyển, vừa tiết kiệm vừa tránh nạn kẹt xe. Thành phố có đường riêng dành cho người đi bộ hay đi xe đạp nhưng cả hai đều tuân theo luật lệ đi đường. Vào giờ cao điểm có thể mang xe lên xe lửa nhưng phải mua vé cho xe đạp. Người Đan Mạch mua xe hơi phải chịu thuế 180%. Chúng tôi đi bộ trong thị xã

thật thoải mái, đường phẳng phiu, sạch sẽ, không bụi bặm. Khách bộ hành vui tươi, họ đi những bước dài, trông họ khỏe và tràn đầy sinh lực. Người hướng dẫn nhắc nhở du khách cẩn thận, nên đi chung một nhóm, đề phòng nạn móc túi. Bà bảo nay Copenhagen không còn là nơi an toàn bậc nhất như trước kia nữa

MUA SẮM:

Copenhagen có trung tâm thương mại (Shopping Mall). Các hiệu buôn lớn bán giá cao. Dân thường chờ khi hết mùa sẽ được mua quần áo tốt bán hạ giá. Copenhagen cũng có nơi bán hàng hiệu với giá phải chăng. Có hiệu buôn lớn bán đồng hồ, nữ trang... Nếu khách được du thuyền giới thiệu sẽ giảm giá 15% nên khách trên tàu đến rất đông. Tiệm lớn có nhiều kiểu lạ và nhưng mắc. Hướng dẫn viên bảo hồ phách ở Copenhagen vừa đẹp vừa rẻ. Tuy thế tôi thấy hồ phách ở Nga và Copenhagen giá cả như nhau. Các hiệu buôn mở cửa từ 9 giờ sáng đến 5 giờ chiều. Ngày thứ sáu tiệm đóng cửa khoảng 7, 8 giờ tối. Hiệu buôn nào cũng trình bày sáng sủa đẹp mắt, từ tiệm bán thực phẩm đến nơi bán quần áo, vật dụng điện tử hay đồ chơi trẻ con.

VƯỜN BÁCH THẢO: Thành lập 1871 cho sinh viên đại học nghiên cứu các loại cây cỏ, thực vật, có hoa nở quanh năm, mỗi mùa một loại. Nhà kính (green house) có nhiều cây nhiệt đới giống như cái rừng nhỏ. Trong vườn có lạch nhỏ nước trong veo thấy cả sỏi dưới đáy nước, cá bé nhỏ lội tung tăng, cầu gỗ bắc ngang.

CUNG ĐIỆN, LÂU ĐÀI:

Lâu đài **AMALIENBORG**: chúng tôi đến thăm cung điện rộng lớn gồm nhiều khu vực, rất đẹp. Cung điện xây năm 1669 do vua Frederic đệ 3 để tặng người vợ trẻ đẹp, hoàng hậu Sophie Amalie. Lâu đài có lính gác ngày đêm, là nơi cư ngụ chính của hoàng gia Đan Mạch... Nữ Hoàng cư ngụ lâu đài bên phải, mẹ Nữ hoàng ở lâu đài kế cận, hai hoàng tử ở lâu đài thứ ba. Lâu đài thứ tư dành cho quốc khách. Tên Amalienborg lấy từ tên hoàng hậu Sophie Amalie, vợ vua Frederik đệ tam...

Du khách viếng lâu đài đông nhất vào lúc có lễ đổi phiên gác 11g 30. Các ngư lâm quân mặc đồng phục, áo jacket và quần màu xanh nước biển viền 1 sọc trắng, đội nón gù lông đen, mang súng, đi đều bước, người thẳng tắp, mang giày đen bóng láng. Nếu nữ hoàng có mặt trong lâu đài, sẽ có dàn nhạc kem theo lễ đổi phiên gác Vào các ngày lễ lớn, các vị trong đội quân này sẽ mặc jacket màu đỏ. Có 2 người gác mang súng, đội mũ lông đen đứng thẳng tắp, không động đậy, yên như bức tượng 2 bên cổng ra vào lâu đài. Du khách đến gần chụp

ảnh, anh vẫn đứng yên, mắt nhìn thẳng, không thấy chớp mắt chút nào.

Lâu đài **ROSENBORG**: Cung điện thu hút nhiều du khách nhất, là nơi lưu trữ hàng ngàn vật quý hoàng gia gồm các họa phẩm, nữ trang, vương miện, văn kiện, biểu chương, gương kiềm của vua. Lâu đài xây 1606 như một cung điện mùa hè để nghỉ mát. Vào thế kỷ 18 vua Frederic IV xây rộng thêm và đến thế kỷ 19 lâu đài trở thành viện bảo tàng mở cửa cho dân chúng thăm viếng vào những ngày hoàng gia không dùng vào việc yến tiệc, hay lễ lộc, tiếp đãi quốc khách .. (official reception) Ở đó còn có quy luật chặt chẽ là không được sờ mó vào hiện vật trưng bày (no-touch museum). Vào cửa lâu đài du khách phải mang đôi giày rộng thùng thình ngoài giày của mình (Shoe cover) vì bạn sẽ đi trên những tấm thảm vô giá trong cung điện. Cột trong lâu đài có hình dáng người nam, đầu cúi xuống như chịu sức nặng trần nhà tượng trưng dân Đan Mạch phải gánh nặng thuế má đóng hàng năm... Phòng Đại sảnh có 11 tấm thảm đặc biệt của Hiệp Hội Thương Mại tặng nữ

hoàng Margrethe nhân dịp sinh nhật bà 50 tuổi vào 1990. Bà tặng viện bảo tàng năm 2000. Vườn hoa cung điện Rosenborg trồng nhiều hoa lạ.

CHRISTIANBORG: Lâu đài xây vào thế kỷ 12 là cung điện lớn nhất Âu châu thời bấy giờ. Sau khi bị cháy năm 1794, hoàng gia dọn về điện Amalienborg. Lâu đài mới hoàn thành năm 1828 và cháy lần nữa 1884. Cung điện hiện hoàn tất lần sửa chữa sau cùng 1928 gồm Tower Hall cao 106 m, phòng anê rộng trang hoàng hình ảnh các vua Đan Mạch, có 2 đèn treo pha lê thật lớn (crystal chandeliers), đại sảnh (Great Hall) trung bày 17 tấm thảm dệt kể lại lịch sử Đan Mạch

Phòng Đại triều lớn nhất trong các phòng, ngai vàng trần thiết lộng lẫy, có 2 ghế. Tuy nhiên hầu như Nữ Hoàng Margrethe đệ nhị chưa bao giờ ngự trên chiếc ghế rực rỡ ấy. Phòng Nhung (Velvet room) cửa bằng đá marble, các tường bọc nhung hạng nhất màu huyết dụ rất đẹp Ngai ra còn thư viện chứa các tác phẩm, văn thư, bút tích hoàng gia...

NHA THỜ: Đan Mạch có nhiều nhà thờ cổ, đẹp. Dân theo đạo Thiên chúa đến 80%, một số ít theo Hồi giáo, Phật giáo.

Nhà thờ **GRUNDTVIGS KIRKE:** xây 1913 cao 49 mét được xem như cao và hiện đại nhất Đan mạch do giáo dân đóng góp. Đặc biệt chóp

nhon nhà thờ có hình dáng giống như đàn organ.

Nhà Thờ **ROSKILDE DOMKIRKE:** xây từ thế kỷ 12, có 2 ngọn tháp giống nhau, cao, rộng, kiên cố. Nhà thờ nổi bật về các trang trí bên trong với những bức tranh lịch sử, sự rộng rãi, được xây cất, tu bổ lại nhiều lần qua các triều đại nên thêm phần tráng lệ, uy nghiêm, và hình thức kiểu cách thay đổi khác hơn xưa. Lần đại tu bổ mới nhất vào năm 1968 sau khi bị hỏa hoạn. Nhà thờ cũng là nơi an nghỉ của các vua Đan Mạch trong nhiều thế kỷ. Có 38 vị vua, hoàng hậu chôn cất ở nơi thờ phụng lâu đời này.

MỸ NHÂN NGƯ (The little Mermaid)

Tượng đồng Mỹ nhân ngư rất sinh động, ngồi trên mấy tảng đá chồng lên nhau, cách bến tàu độ 10 phút đi bộ. Tượng quay mặt ra biển như nhìn tàu bè qua lại là tác phẩm nghệ thuật nổi tiếng, biểu tượng Copenhagen và Đan mạch, nói chung.

Theo truyền kể của Hans Christian Andersen, mỹ nhân ngư và 5 chi em nàng sống dưới biển. Nàng cứu sống và yêu thương hoàng tử trong lúc chàng bị chìm tàu... Biết nàng say mê hoàng tử nên bà phù thủy dụ dỗ nàng đánh đổi tiếng nói thanh tao để lấy 2 chân hầu có thể lên bờ sống với người yêu. Bà phù thủy cũng cảnh cáo nàng nếu hoàng tử cưới cô gái khác, nàng sẽ chết... Hoàng tử rất yêu quý người vợ câm nhưng sau cùng chàng bị ép buộc cưới công chúa con vương quốc khác.

Trước ngày cưới sẽ cử hành trên tàu, em Mỹ nhân ngư bơi đến biểu nàng con dao huyền diệu, khuyên nàng dùng dao giết hoàng tử và nàng sẽ được tự do trở về biển cả. Mỹ nhân ngư không can đảm giết người yêu của mình, nàng chết trước khi bình minh đến (theo sách Danmark, trang 54 của tác giả Monika Witkowska và Joanna Hald)

Hướng dẫn viên cho biết tác giả tượng đồng Mỹ nhân ngư là điêu khắc gia Edward Eriksen (1876-1959). Tượng hoàn thành, đặt ở hải cảng ngày 23/8/1913, trông nhỏ hơn người thật, cũng có thể vì tôi đứng hơi xa. Bức tượng cũng bị mấy lần tai nạn. Tóc nàng bị kẻ phá hoại sơn đỏ năm 1961. Sau đó nàng bị người nào ngưỡng mộ cắt mất đầu năm

1964. Ít lâu sau nàng kẻ cắp lấy mất 2 tay. Vào 1998 nàng bị mất đầu lần nữa. Sau cùng nàng được dời ra xa trên hòn đá chồng lên cao, hướng về biển xanh. Từ đó đến nay nàng bình an, chưa thấy tai nạn xảy ra. Mỹ nhân có khuôn mặt đẹp vì người mẫu của nàng là vũ nữ ba lê. Hàng năm vào ngày 23/8 người Copenhagen làm lễ sinh nhật Mỹ nhân ngư (theo hướng dẫn viên)

TIVOLI: Rộng 82.712 mét vuông, tọa lạc ngay trung tâm thành phố gồm công viên trồng cả ngàn loại cây, 400.000 loại hoa nở rộ rực rỡ vào mùa hè, có hồ phun nước, có nhà hàng nổi trên các chiếc tàu xinh đẹp, rộng rãi, 26 nơi giải trí vui chơi cho trẻ con, người lớn như cưỡi ngựa, cầu quay, xe điện, ao cá, nơi hòa nhạc hay diễn kịch, rạp hát... giống như Disneyland của Mỹ (theo tài liệu trên tàu) Tivoli có tất cả 30 nhà hàng ăn uống trong đó có nhà hàng Trung Hoa. Ban đêm rất đẹp, ánh đèn lóng lánh, chớp nhoáng đủ màu khắp nơi trong khu vực Tivoli. Thức ăn trong nhà hàng Tivoli mắc hơn ngoài phố rất nhiều nên du khách thường ăn ngoài trước hoặc sau khi thăm Tivoli.

Ngôi chùa Trung Hoa trong khu Tivoli

Vào cuối tuần Tivoli có ban nhạc trẻ, từ 8 đến 16 tuổi, mặc y phục như lính gác nữ hoàng, đi dọc theo các con đường trong công viên, bước nhịp nhàng đều đặn với tiếng trống ban nhạc. Cổng vào Tivoli rất tráng lệ gồm một cổng chính và nhiều cổng phụ. Cổng xây 1896 do kiến trúc sư George Carstensen. Vào cổng phải mua vé. Đến khu giải trí như đi xe điện quay tròn tròn trên cao khách phải sắp hàng mua vé lần nữa. Chúng tôi chỉ thăm viếng phần nhỏ khu vực và thấy bất kỳ kiến trúc nào ở Tivoli cũng có cây xanh, bồn hoa cắt tỉa cẩn thận trước sân

Chúng tôi trở về bến cảng ghé vào các tiệm buôn nhỏ gần du thuyền mua quà lưu niệm. Họ bán đủ các mặt hàng, gia phải chạng, tranh ảnh, đồ sứ, giày dép, quần áo, có cả cửa hàng ăn uống. Nhóm tôi trở về du thuyền sớm vì tàu sẽ rời Copenhagen lúc 12 trưa, giả từ bến cảng trù phú, thành phố thịnh vượng hiền hòa. Du thuyền lại rẽ sóng ra khơi, sóng biển nhấp nhô, trời xanh trong vắt. Du thuyền đến hải cảng Dover (Anh) vào buổi bình minh đẹp trời sau hơn 1 ngày và 2 đêm lênh đênh biển cả, chấm dứt chuyến hải hành 15 ngày, thăm viếng các quốc gia xa xôi ở Bắc Âu. Trong khi phần lớn du khách đáp máy bay về nhà, cô em, chi bạn và tôi lấy tua dài 4 tiếng, đi thăm thành phố cổ ở Dover (Anh). Sau khi viếng thăm Dover chúng tôi lên xe bus đến phi trường bay về Virginia, nơi rừng phong lá đỏ, thành phố của tình yêu, theo cách gọi của nhà văn HHT. Chúng tôi định cư thành phố này từ lúc rời xa Việt Nam quê hương mến yêu, tính đến nay đã gần 30 năm.

NGỌC- HẠNH